

den udbygtige Geistligheds Side imod den, som jeg synes, berettigede Stilling, som Menighederne mere og mere efter en Sædvane komme til at indtage. Det er mig bekendt, at der paa adskillige Steder, ja endog fornølgelig her i Kjøbenhavn i Garnisonskirken, og jeg tager ikke feil, naar jeg siger, ogsaa i Marhuus og rundt om i Landet, er blevet afholdt gudelige Forsamlinger i Kirkerne af Præster, som endog ere komne temmelig langt borte fra; disse Forsamlinger ere formodentlig afholdte med Sognepræsternes Samtykke, og jeg antager i Marhuus endog med Biskoppens Samtykke og rimeligviis i Kjøbenhavn ogsaa med dennes Samtykke. Men naar en saadan Praxis er begyndt, hvorfor skal det saa afhænge af Sognepræsten, om disse udbygtige og kristelige Præster kunne komme til at virke paa Menighederne i de forskjellige Dele af Landet? Der er virkelig i Tiden en Fordring paa, at man ikke maa blive indsnævret i det Snærvæb, ja, jeg vil gjerne kalde det en Fordom, thi Kirkelovgivningen troer jeg ikke engang har saa strengt fastholdt det, som den geistlige Fordom har gjort — den Fordom nemlig, at Sognepræsternes Tilladelse skulde gives, før at der kunde virkes paa Menighederne igennem gudelige Forsamlinger, afholdte i Sognekirken.

Det er et Standpunkt, som jeg troer, at Folk mere og mere ansee for uholdbart, det er Forhold, som Tiden mere og mere har slaaet en Streg over. Kirkens Benyttelse bør ikke afhænge af Sognepræsten, der bør gives en almindelig Bestemmelse om, at, naar der er fuld Ansvarlighed tilstede hos den, der leder Forsamlingen i Kirken, saa bør ogsaa Tilladelsen gives. Dette er en naturlig Berettigelse; men jeg siger, det er tillige en kristelig Berettigelse. Det er ukristeligt at nægte Folk, som gjerne ville høre, naar Leilighed dertil gives, et godt, et varmt og et kristeligt Ord, Tilladelse dertil, og jeg synes, at hele den Stilling, som Regjeringen har indtaget i Valgmenighedsloven, hvor den har troet at maatte indbefomme berettigede Krav til at samles til en fælles Gudstjeneste og i et fælles Menighedsliv, hvor Leiligheden dertil og Betingelserne derfor ere tilstede, ogsaa maa lede Regjeringen til at unde denne meget mindre

Frihed, hvor et berettiget Krav derpaa gjør sig gjældende, og det ikke blot ad administrativ Veie. Der kommer nemlig saa uhyre mange smaae — jeg kan gjerne kalde det — Skævheder ind ad administrativ Veie. Hvor mangt et faarende Ord bliver der ikke vækset, førend det kommer dertil, at der bliver indgivet Begjæring, hvor længe maa man ikke vente efter Begjæringen, hvor kjædes Befolkningen ikke af denne evindelige Venten, og der er maastee ikke engang Tid til at vente, naar man skal afholde disse Forsamlinger, forsaavidt Leilighed dertil gives. Jeg troer altsaa virkelig, at der er Grund til at faae denne Sag ordnet paa en Maade, som Menighederne kunne være tjente med efter Tidernes Fordringer og Tary. Naar Præsterne til Dato have haft Tilladelse til at give theologiske Candidater Afgang til at prædike for dem, saa ofte Leilighed dertil gives, ja ikke blot det, men jeg kan af egen Erfaring sige, naar Præsterne endog kunne give theologiske Candidater Tilladelse til at holde Gravtaler — jeg har selv været i det Tilfælde, hvor en Præst har givet mig Tilladelse til at holde Gravtale —, naar altsaa paa en Maade en Lægmand fik Ret til at holde en saadan Tale, saa veed jeg virkelig ikke, hvad der skulde være i veien for, at, hvor der var en Præst i Folkekirken, som under sit Ansvar og sin Ledelse vilde paatage sig at holde saadanne gudelige Forsamlinger, der maatte man ogsaa komme til efter Skik og Brug i Landet at indrømme ham Ret dertil.

P. C. Olsen: Det forholder sig jo vistnok, som den ærede Minister sagde, at der ikke gives nogen Lov, som bestemt, tydeligt og klart ordner det Forhold, som her er omtalt. Den ærede Minister hævdede imidlertid Loven og Praxis ved Siden af hinanden, men nu er det forunderligt, at skjøndt der ikke er nogen Lovbestemmelse, som ordner dette Forhold, har man paa ingen Maade taget i Betænkning at give Forfjellige en meget bestemt Ret til at nægte Afbenyttelsen af Kirken, medens man er saa overordentlig sparsom og forsigtig, naar der er Tale om at aabne Kirken. Dette synes jeg ikke passer til vore Forhold, thi den Mangel lide vi ikke af, at Kirkerne ere oversyldte, men